

Predikan i Kindaholms församling 2014 av Tobias Bäckström

15 sönd efter tref

”Ett är nödvändigt”

5 Mos 4:29-31

Fil 4:10-13

Luk 10:38-42

Ps: 386, 258:1-4, 769, 69

Marta och Maria. Den duktiga och den... ja vad ska vi kalla Maria. Hon som smet från sina sysslor för att lyssna till Jesus. Instinktivt vill vi ju ta Marta i försvar, hon som tog ansvar. Vad skulle vi göra utan alla Martor?

Det var ju Marta som bjöd Jesus till sig, eller ”tog emot honom under sitt tak” som det står i grundtexten. Det var hon som var värdinna, men Maria kom och satte sig vid hans fötter. Hon lyssnade, varje ord som kom ur hans mun var viktigt.

Medan Marta var upptagen med all kökstjänst... Det var mycket som skulle ordnas. Vi får tänka oss att även lärjungarna var med även om de inte nämns. Men tänk att ha tretton hungriga män hos sig som behöver mat. Jag tänker på filmen The Hobbit där stackars Bilbo invaderas av tretton dvärgar som plundrar hans skafferi. Ja, riktigt så var det kanske inte för Marta, men ändå... På grekiska står det att hon ”drogs hit och dit” omkring allt som skulle göras.

Men så får hon syn på Maria, sittande vid Jesus fötter. Fortfarande lyssnande. Då ställde hon sig framför Jesus, avbryter honom.

Ja, Maria *satte* sig vid Jesus, Marta *ställer* sig framför honom. Det är något rastlöst över henne. En människa som står upp signalerar uppbrott. Hon har inte tid att sätta sig, hinner inte slå sig ner för att delta i samtalet.

Hon är irriterad på Maria, men det är Jesus som får ta emot hennes frustration: bryr du dig inte?

Marta bjöd hem Jesus, inget fel i det, det var ett bra initiativ. Men vad har man för nytta av att Jesus är i sitt hem, om man inte passar på att lyssna till vad han har att säga? Hon hade på något sätt glömt vem det var som hon hade där.

Säkert hade hon väntat sig att Jesus genast skulle säga åt Maria, få henne att skämmas för sin försumlighet. Men han tar henne istället i försvar. ”Marta, Marta...” säger han och vänder sig mot henne. ”Maria har valt det som är bäst.”

Det finns nog många som hellre hade velat försvara Marta. Osjälviskt uppostrar hon sig för alla andra, och så blir hon inte bara lämnad utan hjälp utan hon får också hör att det hon gör är mindre värt än när Maria bara sitter där och lyssnar.

Ja, varför ställer sig Jesus på Marias sida? Kanske för att ingen annan gör det! De som är som Marta, som får saker och ting gjorda, brukar inte lida brist på uppskattning. Det är tydligt och uppenbart för alla vilken nytta de gör.

Men Maria har svårare att tala för sig och legitimera sin synbara passivitet. Vad gör hon för nytta? Det kan hon förmodligen inte ens svara på själv.

Men samtidigt är det viktigt att se vad Jesus *inte* kritiserar Marta för. Han kritiserar henne inte för det hon gör, för att hon ställer upp med allt som ska ordnas. Men problemet är att hon låter oro och bekymmer hänga över allt hon gör.

Det grekiska ordet *periespato* betyder alltså ”drogs hit och dit”. Jag ser framför mig hur Marta far omkring i kök och skafferi utan att få så mycket gjort. En människa som är oroad, bekymrad, stressad får inte så mycket gjort även om hon har fullt upp. Det tror jag vi alla kan känna igen oss i. Det är när man är lugn och samlad som man får fler saker ur världen.

Men det är ju lättare sagt än gjort! Hur når vi dit? Ja, Jesus ger oss en ledtråd: bara en sak behövs, eller en ordagrannare översättning hade varit: ”*det är behov av en sak*”, eller: ”*ett är nödvändigt*” som det stod i den gamla översättningen.

Det är inte så att allt det andra är onödigt, att det är meningslöst det som Marta ägnat sig åt. Men hon hade glömt det enda som är riktigt livsnödvändigt. Som människor har vi behov: behov av mat, behov av sömn. Men vi är inte bara kropp, vi är ande också och har därför andliga behov. Och det är de behoven som är de viktigaste.

Ja om du tvingades välja och plocka bort sak efter sak i ditt liv, så finns det till slut bara en sak kvar som är nödvändigt, som du inte *kan* rationalisera bort: och det är ditt behov av Jesus.

Men det finns en annan sak som Jesus också kritiserar Marta för. Och det är att hon inte accepterar Marias val. ”Maria har valt detta” sa Jesus. Hur generösa är vi mot varandra och varandras livsval? I kyrkan har man alltid betraktat Marta och Maria som två olika kallelser, två olika vägar. När det gäller kloster så finns det kontemplativa kloster, där man ägnar all tid till bön och gudstjänst. Och det finns kloster där man helt ägnar sig åt diakonal och karitativ verksamhet: man driver ett sjukhus till exempel. I det senare fallet är det många som hyllar deras verksamhet, även från människor utanför kyrkan. Men de kontemplativa, vad gör de för nytta? De blir oftare ifrågasatta.

Men då träder Jesus in till Marias försvar. Detta är det bästa, den goda delen. I kyrkans sammanhang är det så stor risk att man fastnar i verksamhet. Det är något som vi ständigt måste rannsaka oss själva för. Verksamhet för verksamhetens skull.

Då får vi påminna oss om Jesus ord: ett är nödvändigt: att lyssna till honom.

Det är också viktigt att det råder balans i ditt eget liv. Återigen är det så lätt att Marta tar över. Glöm inte att göra som Maria: dra dig undan och lyssna till Jesus. Evangeliet avslutas med något underbart: ”Maria har valt det som är bäst, *och det ska inte tas ifrån henne!* När du har gjort ditt val, och valt det goda, det bästa: då ska det inte tas ifrån dig! Ja, tänk att få ha det som inte *kan* tas ifrån en. Det som är mitt en gång för alla och som vi inte ständigt behöver kämpa för att behålla. Gör som Maria: sök Jesus, sätt dig vid hans fötter och lyssna till honom: då får du något som inte kan tas ifrån dig, något som är ditt för alltid.